

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

N A C R T

ZAKON

**O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIPADNOSTI JAVNIH PRIHODA
U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE**

Sarajevo, maj 2013. godine

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRIPADNOSTI JAVNIH PRIHODA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.

U Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 22/06, 43/08 i 22/09), u članu 2, iza riječi „takse“ dodaju se riječi: „kazne, vlastiti prihodi.“.

Iza stava 1. dodaju se novi st. 2. do 6. koji glase:

Javni prihodi su prihodi ostvareni obaveznim plaćanjima poreznih obveznika; prihodi korisnika budžetskih sredstava i sredstava vanbudžetskih fondova.

Porezni prihodi su vrsta javnih prihoda koji se prikupljaju obaveznim plaćanjima poreznih obveznika bez obaveze izvršenja specijalne usluge zauzvrat.

Neporezni prihodi su vrsta javnih prihoda koji se prikupljaju obaveznim plaćanjima pravnih ili fizičkih lica, sa obavezom izvršenja specijalne usluge tim licima; neporezni prihodi obuhvataju i kazne.

Vlastiti prihodi su prihodi koje svojim aktivnostima, odnosno prodajom robe i vršenjem usluga, u skladu sa zakonom, ostvare korisnici budžetskih sredstava i sredstava vanbudžetskih fondova.

Namjenski prihodi su javni prihodi čije je korištenje i namjena utvrđena zakonom."

Član 2.

U članu 3. u stavu 1. riječi: „Direkcije za ceste Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Direkcija za ceste)“ zamjenjuju se riječima: „Javnog preduzeća Ceste Federacije Bosne i Hercegovine, javnih kantonalnih ustanova za ceste i općinskih ili gradskih organa za lokalne ceste i gradske ulice (u daljem tekstu: Upravitelji cesta)“.

U stavu 2. riječi: „Direkcije za ceste“ zamjenjuju se riječima: „Upravitelji cesta“.

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Raspodjela prihoda po osnovu doprinosa nije obuhvaćena ovim zakonom i vrši se u skladu sa zakonima koji uređuju doprinose i vanbudžetske fondove.“

Član 3.

U članu 6. stav 1. tačka b) mijenja se i glasi:

“b) finansiranje funkcija kantona 51,23%”.

U tački d) riječi: „Direkcija za ceste“ zamjenjuju se riječima: „Upravitelji cesta”.

Iza tačke d) dodaje se nova tačka e) koja glasi:

“e) finansiranje funkcija Grada Sarajeva 0,25%”.

Član 4.

U članu 9. stav 2. broj “2” zamjenjuje se brojem “1,9658”.

U stavu 3. dodaje se nova alineja 3, koja glasi:

“ - Posavski kanton, koeficijent 1,5.”

Član 5.

U članu 10. stav 1. tačka b) broj “65,54” zamjenjuje se brojem “59”.

Član 6.

U članu 12. stav 1, iza riječi „samouprave“ dodaje se zarez i riječi: „izuzev Grada Sarajeva,“.

U stavu 4. riječi: „Federacije, prosječnim“ zamjenjuju se riječima: „prosječnim federalnim“.

Član 7.

Iza člana 12. dodaje se novi član 12a. koji glasi:

„Član 12a.

Izračun učešća iz čl. 9. i 12. ovog zakona vrši se na osnovu formule:

Godina $X(i) = b(i)$

Pri čemu je:

X(i) - udio koji općina/kanton ima u iznosu sredstava određenom za općine/kantone prema stavu 1. člana 6. ovog zakona;

b(i) - udio koji određena općina/kanton ima u iznosu sredstava određenom za općine/kantone nakon primjene formula iz čl. 9. i 12. ovog zakona.

Federalno ministarstvo finansija će za izradu formule iz stava 1. ovog člana donijeti propis kojim se utvrđuju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih javnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i način raspoređivanja tih prihoda na godišnjem nivou.”

Član 8.

U članu 13. stav 1. tačka a) broj “34,46” zamjenjuje se brojem “41”.

U stavu 2. riječ „plaću” zamjenjuje se riječju „dohodak” .

Iza stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Kantoni mogu donijeti propise kojima jedinicima lokalne samouprave ustupaju udio u raspodjeli prihoda po osnovu poreza na dobit iz člana 10. stav 1. tačka a) ovog zakona.”

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 9.

U članu 19. iza stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Federalno ministarstvo finansija će donijeti podzakonske akte, kojima se uređuje način uplate, pripadnost i raspodjela javnih prihoda i izvještavanje o ukupno prikupljenim i raspoređenim javnim prihodima u Federaciji Bosne i Hercegovine.”

Član 10.

Član 21. briše se.

Član 11.

Član 22. mijenja se i glasi:

„Federalno ministarstvo finansija će donijeti propis kojim će se urediti sadržaj, način i rokovi izvještavanja o prikupljenim i raspoređenim prihodima budžeta, vanbudžetskih fondova i ostalih korisnika javnih prihoda na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.”

Član 12.

Član 23. briše se.

Član 13.

U članu 24. stav 1. briše se.

U stavu 2. iza riječi „Sarajevo“ dodaje se zarez i riječi: „osim Grada Sarajeva.“.

Stav 3. briše se.

Dosadašnji stav 2. postaje stav 1.

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE

I – USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III. 1. tačka c), koji je izmijenjen amandmanima VIII, LXXXIX i CVI, i članu IV. A. 20. (1) j) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, prema kojem je u isključivoj nadležnosti Federacije donošenje propisa o finansijama i finansijskim institucijama Federacije i fiskalna politika Federacije, a Parlament Federacije, uz ostala ovlaštenja predviđena Ustavom, odgovoran je za donošenje zakona.

II – RAZLOZI ZA DONOŠENJE IZMJENA I DOPUNA ZAKONA

Nakon šestogodišnje primjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, i provedenih analiza efekata implementacije Zakona iz 2009. godine i 2011. godine, koje je provelo Federalno ministarstvo finansija/financija i inicijativa za izmjene određenih zakonskih rješenja korisnika javnih prihoda i članova Parlamenta Federacije, ukazala se potreba za radom na izmjenama zakonskih rješenja u ovoj oblasti.

U tom cilju Vlada Federacije je, na osnovu inicijative Federalnog ministarstva finansija, imenovala Interresornu Radnu grupu za analizu i pripremu rješenja u oblasti pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH i izradu prijedloga novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Tokom rada, Radna grupa se opredijelila da izvrši izmjene i dopune Zakona, kojim bi se ispravili određeni nedostaci, a u sistemske promjene se nije ulazio iz razloga što se veće izmjene ne mogu rješavati u ovom momentu, prije svega zbog predstojećeg popisa stanovništva i rezultata u vezi s tim i analize nakon istog, stagniranja prihoda i izbjegavanja većih šokova na budžete. Federalno ministarstvo prilikom izračuna koeficijenata za raspodjelu sredstava sa jedinstvenog računa prema kantonima i općinama koristi podatke Federalnog zavoda za statistiku, i jedan od glavnih kriterija raspodjele je broj stanovnika, koji se sada procjenjuje od strane Zavoda. Očekuje se da će predstojeći popis stanovništva dati tačne podatke i očekivanje je da će se ti rezultati znatno razlikovati od trenutno dostupnih podataka. S obzirom da će se ti rezultati popisa biti poznati krajem 2013., nije bilo realno pristupiti značajnim izmjenama zakona, jer će iste morati biti urađene nakon popisa.

Postojećim zakonskim rješenjem se nastojalo uvesti izjednačavanje, odnosno smanjivanje razlika u prihodima po stanovniku pojedinačno po kantonima i općinama, na horizontalnom nivou za općine i kantone, prateći glavne principe iz Evropske povelje o lokalnoj samoupravi. Taj cilj je ovim zakonom i postignut, što je izvršena analiza i pokazala, međutim na nivou kantona se pokazalo da je Posavski kanton po parametrima formula u dobroj situaciji, što je uticalo na negativan rast njegovih prihoda, a realno njegovi prihodi nisu dostačni za finansiranje njegovih osnovnih funkcija. Ovim izmjenama se nastoji poboljšati situacija Posavskog kantona.

Sljedeći cilj je uključiti Grad Sarajevo i općine Kantona Sarajevo u direktnu raspodjelu sa nivoa Federacije, isključujući na taj način izuzeće za općine Kantona Sarajevo iz 2006. godine, a na osnovu inicijative Saveza općina i gradova FBiH time i općina i

Grada Kantona Sarajevo. Na taj način se i općine KS dovode u isti položaj sa ostalim općinama u FBiH.

Također uslijed reforme direktnih poreza 2009. godine, koja nije bila prihodovno neutralna za općine, kroz predložene izmjene nastoji se popraviti položaj općina i otkloniti negativne posljedice reforme po njih na način da se poveća izračunati udio općina u raspodjeli prihoda od poreza na dohodak.

III – OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH RJEŠENJA

Član 1. – Ovim članom daje se detaljnija definicija javnih prihoda po njihovom tretmanu.

Član 2. – Izmjenama ovog člana vrši se usaglašavanje naziva Direkcije za ceste sa novim Zakonom o cestama iz 2010. godine. Također se dodaje stav kojim se precizira da raspodjela doprinosa nije predmet ovog zakona.

Član 3. - Ovim članom se u direktnu raspodjelu sa jedinstvenog računa dodaje i Grad Sarajevo koji se dosada finansirao transferom iz Budžeta Kantona Sarajevo, tako da izračunati udio odgovara dosada izdvajanom iznosu, i kroz primjenu koeficijenta za Kanton Sarajevo, ova izmjena nema uticaja na prihode ostalih kantona.

Član 4. - Shodno izmjenama člana 3. u ovom članu u stavu 1. izvršena je izmjena koeficijenta za Kanton Sarajevo sa 2 na 1,9658. Takođe, u ovom članu u stavu 2. se dodaje koeficijent od 1,5 čiji je cilj da se poboljša situacija Posavskog kantona.

Član 5. - Ovom izmjenom se pripadajući udio u prihodima od poreza na dohodak za kantone smanjuje za 6,54%, koliko će se povećati udio općina od ovog prihoda.

Član 6. - vrši se usklađivanje prateći predložene izmjene ovog Zakona po pitanju finansiranja Grada Sarajeva. Također se vrši tehnička ispravka određenog termina (riječ Federacije zamjenjuje se rječju Federalnim).

Član 7. – Nakon potpune implementacije prelaznog perioda (6 godina) briše se odredba Zakona kojom je definisano postepeno uvođenje formule i propisuje formula za naredne godine definisana u novom članu 12.a. Ovim članom se i utvrđuje i donošenje provedbenog propisa kojim će se propisati izračun i koeficijenti raspodjele prihoda se jedinstvenog računa za korisnike javnih prihoda, koji je i do sada izrađivalo Federalno ministarstvo finansija u formi uputstva na godišnjem nivou.

Član 8. - Prateći izmjenu člana 5. ovog zakona, izvršeno je povećanje udjela općina u raspodjeli prihoda od poreza na dohodak za 6,54%, odnosno na 41%, čime se nastoje otkloniti negativne posljedice reforme direktnih poreza za općine.

U stavu 2. ovog člana izvršena je ispravka termina „plaća“ u termin „dohodak“.

U ovom članu dodaje se novi stav koji omogućava kantonima da svojim propisima regulišu podjelu prihoda od poreza na dobit sa svojim općinama.

Član 9. - U cilju implementacije Zakona daje se ovlaštenje Federalnom ministarstvu finansija da donosi provedbene propise.

Član 10. – Član 21. kojim je bila propisana formula za postepeno uvođenje modela raspodjele briše se i nova utvrđena formula propisana je u članu 12.a. ovog zakona.

Član 11. - Daje Federalnom ministarstvu finansija zakonski osnov za utvrđivanje mjesecnih izvještaja na osnovu kojih će korisnici javnih prihoda vršiti mjesecno, kvartalno i godišnje izvještavanje prema ovom ministarstvu. Ovi izvještaji se i sada već koriste za praćenje kretanja javnih prihoda i nadzora nad implementacijom Zakona.

Član 12. – Brisanjem formule za postepeno uvođenje modela, koja je u prvim godinama primjene sadržavala istorijski udio u raspodjeli prihoda od poreza na promet briše se član 23. koji to propisuje.

Član 13. – Usljed izmjena kojima se počinje direktno prebacivati prihod sa jedinstvenog računa općinama Kantona Sarajevo brišu se st. 1. i 3. ovog člana 24. koji su uspostavljeni izuzeće.

Član 14. – Datum primjene ovog zakona je osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.

ODREDBE ZAKONA KOJE SE MJENJAJU ILI DOPUNJUJU

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se pripadnost javnih prihoda koji su ustanovljeni zakonima na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Federacija).

Član 3.

Raspodjela javnih prihoda

Javni prihodi, u smislu ovog zakona, raspodjeljuju se između Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave, a služe za finansiranje funkcija Federacije, Direkcije za ceste Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Direkcija za ceste), kantona i jedinica lokalne samouprave.

Raspodjela ovih sredstava utvrđuje se i iskazuje u Budžetu: Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Budžet Federacije), Direkcije za ceste, kantona i jedinica lokalne samouprave.

Član 6.

Udio prihoda sa jedinstvenog računa iz tačke a) člana 4. ovog zakona raspodjeljuje se kako slijedi:

- a) finansiranje funkcija Federacije 36,2%,
- b) finansiranje funkcija kantona 51,48%,
- c) finansiranje funkcija jedinica lokalne samouprave 8,42%
- d) Direkcija za ceste 3,9%.

Dinamika raspodjele prihoda iz prethodnog stava vrši se prema dinamici pražnjenja sredstava sa jedinstvenog računa, a u skladu sa Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjeli prihoda.

Član 9.

Učešće kantona u raspodjeli prihoda sa jedinstvenog računa

Pojedinačno učešće kantona u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog zakona vrši se na osnovu formule koja se zasniva na sljedećim omjerima:

- 57% na osnovu broja stanovnika u kantonu;
- 6% na osnovu površine kantona;
- 24% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju;
- 13% na osnovu broja učenika u srednjem obrazovanju.

Formula sadrži koeficijent, koji odražava posebne rashodovne potrebe Kantona Sarajevo. Taj koeficijent iznosi 2.

Formula sadrži koeficijent koji odražava posebne rashodovne potrebe kantona sa najmanjim prihodima po stanovniku po osnovu poreza na promet, kako slijedi:

- Bosansko-podrinjski kanton Goražde, koeficijent 1,8,
- Kanton 10, koeficijent 1,1.

Član 10.

Učešće kantona u ostalim javnim prihodima

Kantonima, pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog zakona, pripadaju i drugi javni prihodi, kako slijedi:

- a) 100% od poreza na dobit koji su uplatila sva preduzeća koja nisu navedena u članu 4. stav 1. tačka b) ovog Zakona.;
- b) najviše 65,54% od poreza na dohodak uplaćenog u svakom kantonu;
- c) naknade i takse u skladu sa kantonalnim propisima;
- d) novčane i druge kazne u skladu sa kantonalnim propisima;
- e) prihodi od prirodnih dobara u vlasništvu kantona;
- f) prihodi od korištenja ili prodaje kantonalne imovine;
- g) donacije i namjenske dotacije;
- h) drugi prihodi predviđeni zakonom i drugim propisima Federacije i kantona.

Član 12.

Učešće jedinica lokalne samouprave u raspodjeli prihoda sa jedinstvenog računa

Pojedinačno učešće jedinica lokalne samouprave u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog zakona vrši se na osnovu formule koja se zasniva na sljedećim omjerima:

- 68% na osnovu broja stanovnika u jedinici lokalne samouprave;
- 5% na osnovu površine jedinice lokalne samouprave;
- 20% na osnovu broja učenika u osnovnom obrazovanju;
- 7% na osnovu nivoa razvijenosti općina, definisanog kroz indeks razvijenosti.

Formula sadrži koeficijent koji odražava posebne rashodovne potrebe jedinica lokalne samouprave čiji broj stanovnika prelazi 60.000. Taj koeficijent iznosi 1,2.

Formula sadrži koeficijent koji odražava posebne rashodovne potrebe jedinica lokalne samouprave koje su odgovorne za materijalne troškove osnovnih škola. Taj koeficijent iznosi 1,5 i primjenjuje se na broj učenika osnovnih škola.

Indeks razvijenosti općina predstavlja odnos prihoda od poreza na promet i poreza na dohodak sa Federacije, prosječnim prihodom od tih poreza po stanovniku. Koeficijenti u formuli se primjenjuju na broj stanovnika:

- a. Općine sa manje od 20% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,8.
- b. Općine sa manje od 40% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,5.
- c. Općine sa manje od 60% od prosjeka Federacije imaju koeficijent od 1,4.
- d. Općine sa manje od 80% od prosjeka Federacije, imaju koeficijent od 1,2.

Član 13.

Učešće jedinica lokalne samouprave u ostalim javnim prihodima

Pored udjela u raspodjeli prihoda iz člana 6. ovog zakona, jedinicama lokalne samouprave pripadaju i drugi javni prihodi kako slijedi:

- a) Najmanje 34,46% od poreza na dohodak uplaćenog u svakoj jedinici lokalne samouprave;
- b) 100% od naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta;
- c) naknade i takse u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;
- d) novčane i druge kazne u skladu sa propisima jedinica lokalne samouprave;
- e) prihodi od prirodnih dobara u vlasništvu jedinica lokalne samouprave;
- f) prihodi od korištenja ili prodaje imovine jedinica lokalne samouprave;
- g) donacije i namjenske dotacije;
- h) drugi prihodi predviđeni zakonom i drugim propisima Federacije, kantona i jedinica lokalne samouprave.

Kantoni mogu donijeti propise kojima se jedinicama lokalne samouprave povećava udio u raspodjeli prihoda po osnovu poreza na plaću.

Općinska vijeća donose propise kojima se utvrđuje visina naknada po osnovu korištenja i uređenja zemljišta, kao i visina drugih naknada, novčanih kazni i taksi u njihovoј nadležnosti.

Član 19.

Nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši Federalno ministarstvo finansija.

Član 21.

Formule iz čl. 9. i 12. ovog zakona uvodit će se postupno tokom šestogodišnjeg perioda, prema formuli:

$$\text{Godina 1 } X(i) = a(i)^*.9+b(i)^*.1$$

$$\text{Godina 2 } X(i) = a(i)^*.7+b(i)^*.3$$

$$\text{Godina 3 } X(i) = a(i)^*.5+b(i)^*.5$$

$$\text{Godina 4 } X(i) = a(i)^*.3+b(i)^*.7$$

$$\text{Godina 5 } X(i) = a(i)^*.1+b(i)^*.9$$

$$\text{Godina 6 } X(i) = a(i)^*.1.$$

Pri čemu je:

$X(i)$ - udio koji općina/kanton ima u iznosu sredstava određenom za općine/kantone prema stavu 1. člana 6 ovog zakona;

$a(i)$ - istorijski udio koji je određena općina/kanton imala u prihodima od poreza na promet svih općina/kantona;

$b(i)$ - udio koji određena općina/kanton ima u iznosu sredstava određenom za općine/kantone nakon primjene formula iz čl. 9. i 12. ovog zakona.

Član 22.

Federacija će utvrditi kvartalne i završne finansijske izvještaje koje podnose jedinice lokalne samouprave, u roku od tri mjeseca nakon usvajanja ovog zakona.

Član 23.

Prilikom primjene formule iz člana 21. ovog zakona kod raspodjele prihoda kantonima 2, 5 i 10 kao kantona sa najmanjim prihodima po stanovniku po osnovu poreza na promet, kao osnovica $a(i)$ koristi se istorijski udio koji je svaki od ova tri kantona imao u prihodima od poreza na promet svih kantona, uvećan za transfere kantonima i nižim nivoima vlasti koji su u 2005. godini izdvajani za potrebe ova tri kantona iz Budžeta Federacije.

Član 24.

Raspodjela prihoda Kantona Sarajevo

Ukupni prihodi iz člana 12. ovog zakona, koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave u Kantonu Sarajevo, doznačavaju se Kantonu Sarajevo koji ih raspodjeljuje jedinicama lokalne samouprave na osnovu kantonalnih zakona i propisa.

Jedinicama lokalne samouprave u Kantonu Sarajevo pripada 1,79% prihoda po osnovu poreza na dohodak.

Ostale odredbe iz člana 12. ovog zakona primjenjuju se na raspodjelu prihoda između Kantona Sarajevo i općina u Kantonu.